

Lakóházak hővédelme

Véget ért a türelmi időszak, a tanácsi építésügyi hatóságok már nem adnak használatbavételi engedélyt azokra az új családi házakra és egyéb létesítményekre, amelyek nem felelnek meg a két évvel ezelőtt megjelent országos hővédelmi műszaki előírásoknak. Ebben az ágazati szabványban az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium a korábbinál csaknem kétszer szigorúbb szigetelési és hővédelmi előírásokat rögzített. A szabványban megfelelő kísérleti épületekben jobb szigetelések révén 30–35 százalékkal csökkent a fűtőanyag-fogyasztás a hagyományos téglafalazatú épületekhez viszonyítva.

Az EVM műszaki fejlesztési szakemberei országos munkabeszélésen tárgyalták meg a tennivalókat

a tanácsi építésügyi hatóságok, az építőipari szövetkezetek és kisiparosok képviselőivel, valamint a magántervezőkkel. Felhívták figyelmüket, hogy már az építési engedély kiadását is meg kell tagadni, ha a tervek nem felelnek meg a hővédelmi szabvány előírásának. Ezért jó, ha a tervezők és az építők jobban megismerik és alkalmazzák a korszerű szigetelési megoldásokat. Ezt szolgálta a munkaértekezlet, és az állandó építésügyi kiállítások most megrendezett szigeteléstéchnikai bemutató. A tavaszi BNV-ig nyitva tartó kiállítást hétfőtől péntekig, reggel 8 órától délután 4 óráig tekinthetik meg az érdeklődők a Budapesti Nemzetközi Vásárközpont 18-as számú pavilonjában.

Irányvonalok

A nagy fagyok elmúltával a hét végén ismét megindultak a szegedi MÁV-igazgatóság soderirányvonalai, a Duna-Tisza közti — dunavesseli, szalkszentmártoni, délegyházi, a kiskunlacházai és a solti — kavicsbányák-ból az alföldi építkezésekre. Szombaton, a kedvezményes előszállítási szerződések alapján öt irányvonalalal több mint száz vagon sódert vittek a szegedi házgyárnak, illetve a Csongrád, Bács és Békés megyei építő és utépitő vállalatoknak. Tavaly összesen 2,3 milliót tértett vissza a vállalatoknak a MÁV-igazgatóság. Az idén tizenhat vállalattal kötött ilyen megállapodást, összesen nyolcszázezer tonnányi építőanyag és más áru szállítással.

Egyeztetnek és ellenőriznek

Pártmunka a ZÖLDÉRT-nél

Ha egy vállalat széles körű tevékenységet folytat, az önmagában is megnehezítheti helyzetét. Főként akkor, ha egyes egységei területileg is szétszórta helyezkednek el, s olyan neuralgikus, sok, előre kiszámíthatatlan tényezőtől befolyásolt területen kell dolgoznia, mint a zöldés- és gyümölcskereskedelem.

Sok gondal küszködik ilyen módon munkájában a Zöldért is. Hiszen nemcsak a kereskedelemmel kell foglalkoznia, hanem jelentős árutermelő tevékenységet is folytatnak. Munkájukat ráadásul befolyásolja a kereslet és kínálat előre sokszor kiszámíthatatlan változásai is. Mindemellett gazdaságosan kell dolgozniuk, eredményt, hasznot produkálniuk, hogy fejlesztésekre is jusson. Olyan fejlesztésekre, amelyek révén javíthatják a hazai piac ellátását, s amelyek eredményeként mezőgazdasági termékeink exportképességének javítását is szolgálhatják, például a földgazdálkodási fokozása révén.

Jó néhány kritika érte és éri a vállalat munkáját, amelyet azonban sok, rajtuk kívül álló ok is befolyásol. Volt idősokak például, amikor minden termékét föl kellett vásárolniuk, ha volt rá piaci kereslet, ha nem. Ez nyilván rontotta a cég eredményességét, s korlátozta fejlődését. Az MSZMP megyei végrehajtó bizottsága tavaly nyáron értékelte a vállalat munkáját. S hogy az elmúlt ötéves tervben a Zöldért hogyan birkózott meg feladataival, azt illusztrálja két adat: árbevételi tervüket 93, eredménytervüket pedig 64 százalékra teljesítették. A végrehajtó bizottság, elemezve a vállalat tevékenységét, állásfoglalásában számos szempontot adott munkájuk javítása érdekében. Ezek között a legfontosabb a hatékonyság javítása, a közgazdasági szemlélet erősítése a vállalat munkájában.

A vállalat pártvezetősége intézkedési tervet dolgozott ki a feladatok végrehajtására.

A terv olyan alapvető szempontokat tartalmaz, hogy például: a hatékonysági mutatóknak nem szabad romlaniuk. Ennek érdekében folyamatosan mérni kell az eszköz- és bérhatékonyságot, javítani az eszközök kihasználtságát. A vállalat technológiai és technikai feltételeit, korszerűbbé akarják tenni a felvásárlásban és a feldolgozásban egyaránt, oly módon, hogy e fejlesztések főként a minden piacon eladható áruk előállítását szolgálják elsősorban. A többszoros értékesítés keretében az eddignél intenzívebb együttműködést szükséges kialakítani a partnerekkel. Mindemellett kiemelt feladat a lakosság ellátásának javítása, beleértve a primöröket is. Ahhoz pedig, hogy e követelményeknek megfeleljenek, korszerűsíteniük kell a vállalati belső irányítási rendszert is.

Idei évre szóló munkaprogramjában a vállalati pártvezetőség mindenekelőtt ezeket a szempontokat értékesíti annak érdekében, hogy a korábbinál is nehezebb gazdasági körülmények között is megfelelhessenek a követelményeknek. A pártvezetőség olyan témákat vizsgál meg, mint például a vállalat ideji terve, s a megvalósítását szolgáló eszközök és módszerek rendszere; a vállalati tevékenység szerkezetének átalakulása abból a szempontból, hogy az áruforgalom, a kiskereskedelem és az ipari tevékenység mi-

lyen aránya szolgálhatja leginkább a vállalati, s a népgazdasági célkitűzéseket. Elemezni kívánják az elmúlt év negatív tapasztalatait, hogy föltárják a munkájukat hátrányosan befolyásoló okokat, s meghatározassák a megszüntetésükhöz szükséges politikai feladatokat. A tekintik a vállalati vezetés szervezetét is, hogy kidolgozhatják az ésszerűsítést és a továbbfejlesztést szolgáló javaslatokat. Folyamatosan ellenőrizni fogják a munkaszervezésben, a felvásárlásban, forgalmazásban, a műszaki fejlesztésben végzett munkát, hogy az megfeleljen az alapvető gazdaságpolitikai célkitűzéseknek.

A pártvezetőség nemcsak ellenőrizni és orientálni kívánja a vállalat vezetőinek munkáját, hanem segíteni is. Számos telephelye van ugyanis megyeszerte a Zöldért-nek, ahonnan értékes, hasznosítható információkat kap a helyben működő pártalapszervezetektől a vezetőség. Ezek birtokában pedig lehetősége nyílik arra, hogy segítse a vállalat gazdasági vezetőit a szükséges és aktuális döntések meghozatalában. Az ily módon biztosított visszacsatolás révén javulhat a vezetői döntések határfoka, a helyzet és a gondok komplexebb ismeretében megalapozottabb intézkedések szülehetnek a továbblépés, a gazdaságpolitikai célkitűzések jobb megvalósítása, a lakosság ellátásának javítása érdekében.

Eredményesen gazdálkodtak

Mérlegzáró közgyűlés az Április 4. Cipőipari Szövetkezethél

Volt idő, amikor nem büszkélkedhettek eredményeikkel az Április 4. Cipőipari Szövetkezethél. Egy kicsit álmodozók módján dolgoztak. Igaz, szép cipőket terveztek és gyártottak, csak éppen költségeikkel és az elérhető árak arányával nem vetettek számot. Készleteik földuzzadtak, eredményességük alaposan vizsgálva, s ez végül is mindenkit hátrányosan érintett a szövetkezethél. Hiába, álmódorva — ha szepet is álmódorva — ma már nem lehet dolgozni. Így aztán a szövetkezet is kénytelen volt néhány éve fölmérni adottságait, lehetőségeit, piacait, s alkalmazkodni hozzájuk.

Mindenekelőtt gazdálkodni kezdtek. Termékeiket már nem elsősorban küllemük, hanem gazdaságosságuk szempontja szerint ítélték meg. Ez azért nem ment a használati érték rovására, mert igaz, hogy sok díszítést elhagytak, amit csak nehezkésen, nagy munkaráfordítással lehetett előállítani, de új anyagokkal, alkatrészekkel kezdtek kísérletezni, ami könnyítette, jobban megszervezhetővé tette a gyártási folyamatot is. Gondosan ügyeltek készletállományuk alakulására, s a korábbinál jobban összehangolták a gyártási folyamat egyes elemeit, hogy ne keletkezzenek belső feszültségek, ne terheljék túl az egyes üzemszekteket. Változtattak piaci munkájukon is, csak olyan üzleteket kötöttek meg, amelyek a tisztes — és szükséges — nyereséget is biztosították.

Az átgondoltabb munka, gazdálkodás eredményei már 1980-ban is jótékonyan jelentkeztek a szövetkezethél. Szép nyereséggel zárták az évet. Az elmúlt évben tovább mentek a megkezdett úton, s az eredmény sem maradt el: meghaladta várakozásukat. Úgy tervezték, hogy 7,5 millió forint nyereséget érnek el, ezzel szemben több, mint 9 millió eredményt mutathattak ki.

Erdemes a szövetkezet gazdálkodásának néhány összehasonlító adatát idézni. Termelési értékük viszonylag kevésbé, mindössze 1,7 százalékkal nőtt, 80,4 millióról 81,8 millió forintra. Anyagintézési értékek viszont közel 12 százalékkal emelkedtek, 20,9 millióról 23,5 millió forintra. De nemcsak viszonylagos anyagfelhasználásukat csökkentették, hanem készleteiket is, meghozták az 1980. évének nem egészen 65 százalékára. Mindez hozzájárult eredményeik javulásához, csakúgy, mint az egy piaci munkájukban is változtattak szemléletükön. Jelenleg közel 60 százalékkal csökkent például tavalyi tökéletesítő áru, az viszont

mindenképpen jó, hogy csak olyan üzleteket voltak hajlandók megkötni, amelyek tisztes eredményt hoztak. Így azután tökéletes exportjuk jóvelmezősége kedvezően alakult. Az árbevételhez viszonyítva nyereségük 7,4 százalékkal, a feldolgozási költségekhez viszonyítva pedig 37,2 (1) százalékkal nőtt. S az sem közömbös, hogy a szövetkezet mostanra hitel nélkül gazdálkodik.

Az adatok magukért beszélnek. Eredményes évet zárt tavaly a szövetkezet. Ezt aláírták meg tegnap szombaton tartott mérlegzáró közgyűlésükön is. A közgyűlésen, amelyen elfogadták ideji, 1982-es tervüket, és cselekvési programjukat is.

Jó alapokról indulhatott az idén a szövetkezet. S nemcsak az alapok jók, az indulás is biztató volt. Tervükben 220 ezer pár cipő előállítására szerepel, s lényegesen már egész ideji termelésüket lekötötték a különböző bevők. Terveik szerint 95 ezer pár cipőt értékesítenek a hazai piacon, a töb-

bi exportra megy: 78 ezer pár a különböző szocialista országokba, 37 ezer pár cipőt pedig az NDK-nak végzett bér munka keretében állítanak elő. Tökéletes exportra 19 ezer pár cipő szállítását tervezik. Termékeik minőségét, piacképességét az is jellemzi, hogy a belkereskedelem nagyobb mennyiséget rendelne tőlük, mint amennyit gyártani tudnak.

Az idén tovább kívánják javítani gazdálkodásukat, a munka- és üzemszervezést, a minőséget, a termelékenységét. Továbbra is alkalmaznak azt az alapelvet, hogy a szövetkezet adottságainak megfelelő termékeket gyártanak, összhangban a piaci követelményekkel és a divattal. Korszerűsíteni kívánják technológiáikat, s tovább javítják az üzemszekte közötti termelési összhangot, földolva a meglévő szűk keresztmetszeteket. Mindez, s a szövetkezethél erősödő közgazdasági szemlélet azal biztat, hogy az idén is jó eredményekkel zárhatják majd az esztendőt.

Sz. I.

Egészségügyi dolgozók ifjúsági parlamentje

Helytállásról és gondokról

Több mint 200 fiatal tanácskozott tegnap Újszegeden, a tanácsi oktatási központban, a megyei egészségügyi ifjúsági parlamenten. Az írásos dokumentumokhoz, a beszámolóhoz és az 1985-ig szóló intézkedési tervhez dr. Rózsa József, a megyei tanács egészségügyi osztályának vezetője fűzött szóbeli kiegészítést. Csongrád megye egészségügyi dolgozóinak közel 30 százaléka fiatal, ezért különösen fontosnak tartják az ifjúságpolitikai célok megvalósítását, a felmerülő gondok orvoslását; így a káderutánpótlást, a szakmai, politikai továbbképzést, a pályakezdekők megfelelő elhelyezkedését, a fiatalok bérének alakulását, valamint lakásgondjukat is. Évek óta probléma, hogy az egészségügyi szakdolgozók az alkalmazzák kategóriába tartoznak, holott munkájuk inkább fizikai jellegű, s így nem részesülnek a különböző kedvezményekben, juttatásokban. Lényegesen több a nődolgozók száma a többi ágazatokhoz viszonyítva, s ez speciális gondokat okoz. A szociálpolitikai kérdések közül a lakáshoz jutás a legproblémásabb a fiatal egészségügyi dolgozók körében.

A több mint kétórás vita hozzászólásaiból kiderült, a fiatalok is ezzel összefüggő problémákat érzik legfontosabbnak. Malinowszki

Józsefné (Szeged, Rendelőintézet) például az asszisztensképzés problémáit tette szóvá. Ungi Ferencné (Szeged) a csecsemőgondozónok nevében kért szót, ők is az alkalmazzák kategóriába tartoznak, de valójában nehéz munkát végeznek, ami mind fizikailag, mind szemléletileg megterhelő. Kifogásolta a csecsemőgondozói szakképzésük követelményeit (óvodában felsőfokú végzettségük dolgoznak, míg bölcsődében szakmunkások). Bodroginé Lippai Éva (Szeged) javasolta, hogy a lakásproblémák megoldására képezzenek megyei alapot. Lajtkó Mihályné (Gyógyszer-tári Központ) az ötnapos munkahét bevezetésével kapcsolatban megjegyezte: a hétköznap kiadott szabadnap nem egyenértékű a hétvégével. Dr. Oláh Julianna (Szeged, Kórház-Rendelőintézet) a fiatal pályakezdekőkkel való foglalkozás lehetőségei között említette meg, hogy minden évben fórumot szerveznek számukra, ezeken megbeszélnek, hogyan lehetne segíteni gondjaikon. Dr. Malinowszki Tamás (KÖJÁL) az új egészségügyi létesítmények terveit kifogásolta. Az illetékes szakemberek véleményét nem kéri ki a tervezők, s így gyakran előfordul, hogy a drága épületek nem felelnek meg a szakmai követelményeknek. Bódi

György, a KISZ KB tagja, a Csongrád megyei KISZ-bizottság első titkára tolmácsolta a megyei bizottság véleményét: a beszámoló és az intézkedési tervet a szóbeli kiegészítésekkel együtt fogadja el a parlament. Szólt a lakásgondok megoldásának egyre bővülő lehetőségeiről.

A vitában szót kért Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyetese is. Hangsúlyozta az egészségügyi dolgozók felelősségét, hiszen ők nemcsak egészségünk őrői, közvéleményt, közhangulatot alakíthatnak, és sokat tehetnek felvilágosító munkájukkal az egészséges életmódra nevelés terén is. A VI. ötéves tervben kevesebb új beruházásra lesz mód, így inkább a meglévő lehetőségekkel kell okosan gazdálkodni. Dr. Janó János, az Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének megyei titkára biztosította a fiatalokat, hogy a szakszervezet segíti és figyelemmel kíséri az ifjúságpolitikai célok megvalósítását. Dr. Sütő Mihály, az Egészségügyi Minisztérium főosztályvezetője felszólalásában pozitívan értékelte a parlamenten elhangzottakat.

Végül a parlamenten a vita összefoglalása után megválasztották az országos tanácskozás öt küldöttét.

Verebet, ágyúval?

Panaszládává alakul gyakran tapasztalataink szerint, hétről hétre jelentkező rovatunk, a Postaláda. Afféle lelkesítő-szolgálat. Legkülönbözőbb gondjainkkal fordulnak hozzánk olvasóink, olyanokkal is, melyeket más hová illenek címezniük, a megoldás esélyével — mi-re felelős funkciót betöltő ismerősöm lakonikusan csak annyit megjegyezést tett: elég baj ez. A közéleti észrevételek többsége ugyanis nem a sajtóra tartozik elsősorban. A hivatalos dolog lenne orvosolni, holt-pontjáról kimozdítani az ügyet, mi éppen valamely hivatal kátyújában ákadt el. Amiképpen a károsult levőt rögvest gardírozják, ha jogos vagy méltányos, kártalanítják a boltban, vagy a lakót elmagasztalja, jogorvosolja a házának „mestere”, gondnoka, s munkahelyi vita esetén sem fordul máshoz az érintett, mint munkaadójához és így tovább.

Miért hát e kiterő? Elkényelmesedtek az emberek — hallom a sommás választ. A legkönnyebb megoldást keresik. Hogy biztos legyen a siker, ágyúval lövik a verebet. Az illetékesek választéka oly pofonegyszerűek, hogy akarva-akaratlan ugyanezt a tévhitet erősítik a címzettekben. Mert azt a látszatot keltik, a gyógyszer kéznél van. Nyújtják is készségesen. Am azután csak, hogy a panasz helyt kapott mástól, történetesen a legszelebb nyilvánosságát garantáló fórumon, az újságban. Mi több, gyakran tapasztaljuk, tevékenységüktől távoli mezőkön is segítőkészek a munkahelyi kollektívák. Valamely idős, beteg gondját enyhítendő, tucatnyi fölajánlást kapunk hétről hétre, legkülönbözőbb vállalatoktól, szocialista brigádoktól. Akár olyan cégektől is, melyeket ugvanít nálunk a Postaládban, erős kriti-

kával, illetve az olvasók. Természetesen az lenne az üdvöz, ha az emberek igazságérzete nemcsak akkor mocorogna ily látványosan, ha kirakatesetéről van szó, de egyéb, úgynevezett köznapci csíp-csup kis ügyek intézésénél is, amikor különjutalom nem jár azért — legfőbb maga a fizetés — ha elintézik munkaköri kötelességből valamit.

Fölkeresett minap egy dorozsmai asszony, márkás arcú, életvitelt és nagyon fölháborodott. Olyannyira, hogy hozzánk címmezhető leveleink sorsában sem bíztok személynakart utánajárni indulatának. Rossz tapasztalata: vezeték ebbeli eljárásában, hiszen végigpróbálta beadványával az élet iskoláját, hasznalat. Két állami gondozottat nevel, de a kisebbre egy esztendő elteltével sem kapta meg a családi pótlékot. Nem tudja, s a hozott dokumentáció alapján magam sem értem, hol feneklett meg az adminisztráció. Tanács-talanul fűrésztem a néni csakúgy tanácsatlan tekintet: mit tehetnénk? Gondolom, kettőt, legalábbis. Kérjük az illetékeseket, intézkedjenek minél előbb (bár őszintén szólva alig érhető, pont nekünk kell fővállalni effajta missziót?), vagy közzétesszük, szokásaink szerint, ez esetben viszont akarva-akaratlanul megkockáztatjuk hogy kirakattogya produktunk egy olyan esetből, mi természete és logikus menete szerint semmiképpen sem a kirakattal való az előbbi megoldást választottam. Azzal a csepnet sem megnyugtató ér-zéssel; ha az általam képviselt lap presztízisének közbenjárására sem intézkednek, kénytelenek leszünk közügyvé „nyilvánosítani” egy precedenst, melyről közös óhajunk — ne lehessen soha, semmikor precedens...

Ladányi Zsuzsa